

Latvijas Bankas 2022. gada darbības rezultāti un turpmākās prioritātes

Mārtiņš Kazāks, Māris Kālis
Latvijas Banka

2023. gada 25. aprīlis

Kara ietekme

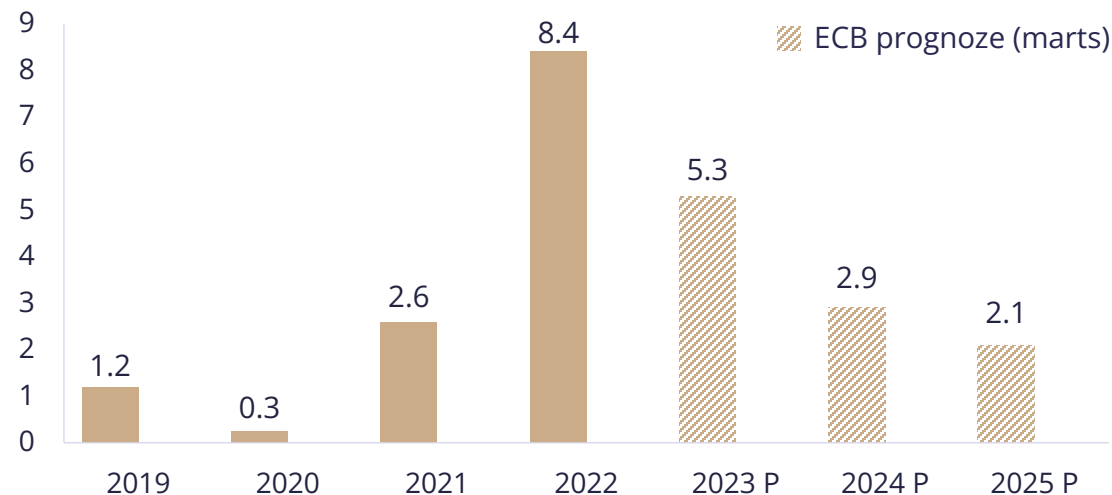
Augsta inflācija, krasas pārmaiņas eiro zonas monetārajā politikā:

- Strauji celtas procentu likmes
- Samazinātas aktīvu iegādes programmas
- Pārskatīti TLTRO nosacījumi
- Analizēti atbalsta mehānismi

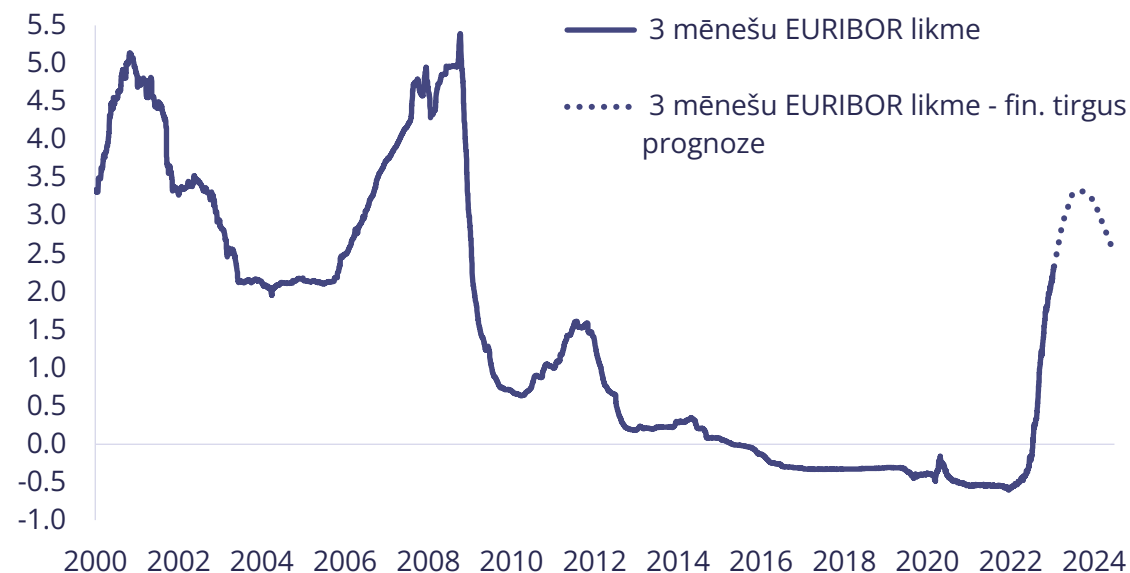
Stiprināta finanšu sektora noturība:

- Bezskaidrās naudas maksājumu infrastruktūra
- Kritisko bankomātu tīkls
- NBS iesaiste skaidrās naudas glabāšanā un pārvadāšanā

Eiro zonas inflācija (%)

3 mēnešu EURIBOR likme (%)

Atbalsts Ukrainai

Līgums ar Ukrainas centrālo banku par grivnu maiņu

Drošības aprīkojuma nodošana

Darbinieku labdarības aktivitātes

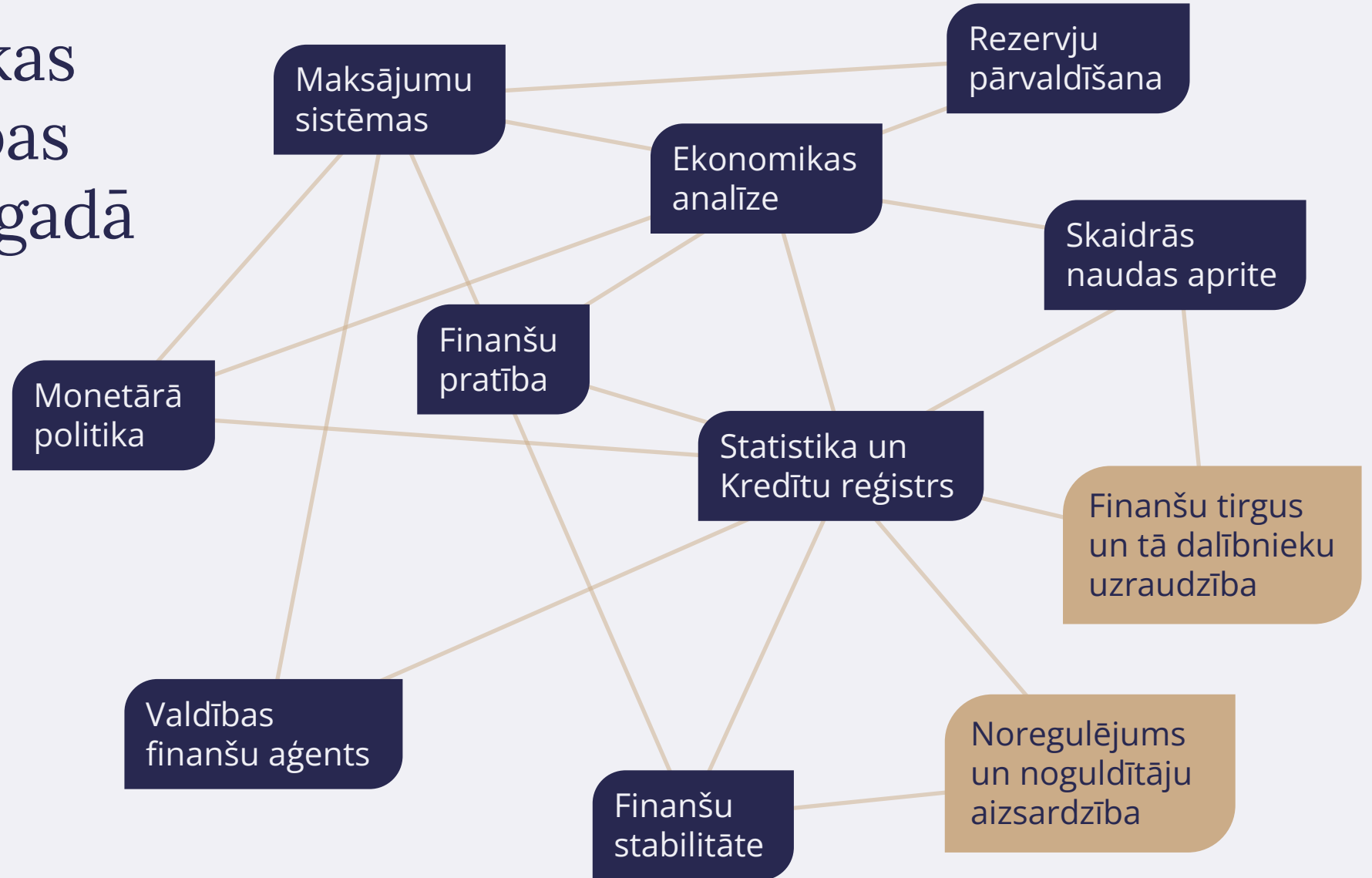

Sabiedrības ziedojumu piesaiste ar īpašu monētu

FKTK integrācija Latvijas Bankā sekmīgi noslēgusies

- ✓ **Aktualizēts juridiskais regulējums**
- ✓ **Paplašināta struktūra un darbības jomas**
- ✓ **Nodrošināti vienoti IT risinājumi**
- ✓ **Izstrādāta Latvijas Bankas jaunā stratēģija**
- ✓ **2023. gada uzraudzības izmaksas saskaņotas ar nozari**
- ✓ **Uzlabota efektivitāte:**
 - Kopējais darbinieku skaits 2023. gada 1. janvārī – 539 (pirms integrācijas sākšanas 2019. gada nogalē – 659)
 - Mazāka vadības komanda
 - Strādājam kopā 3 (iepriekš – 4) ēkās

Latvijas Bankas pamatdarbības jomas 2023. gadā

Latvijas Bankas simtgades pasākumi

Augsta līmeņa tautsaimniecības konference
"Ilgspēja un nauda: veidojot nākotnes ekonomiku" ar Kristīnes Lagardas dalību

Izstāde LNMM "Vērtību zīmes",
73 tūkstoši apmeklētāju

Vēsturisks pētījums un izstāde
zinātniskais izdevums "Latvijas Bankas vēsture,
1922–1940"
izstāde "No Ventspils līdz Valkai. Latvijas Banka
novados (1922–1940)" 11 pilsētās

Latvijas Bankas stratēģiskās prioritātes 2022. gadā

Sekmēt analīzē balstītu,
ilgtspējīgu lēmumu
pieņemšanu

Paaugstināt sabiedrības
zināšanas ekonomikas un
finanšu jautājumos

Veicināt drošu, efektīvu un
inovatīvu maksājumu
infrastruktūru un pieejamību

Būt mūsdienīgai, atvērtai
un efektīvai nacionālajai
centrālajai bankai

Analīzē balstītu lēmumu pieņemšana

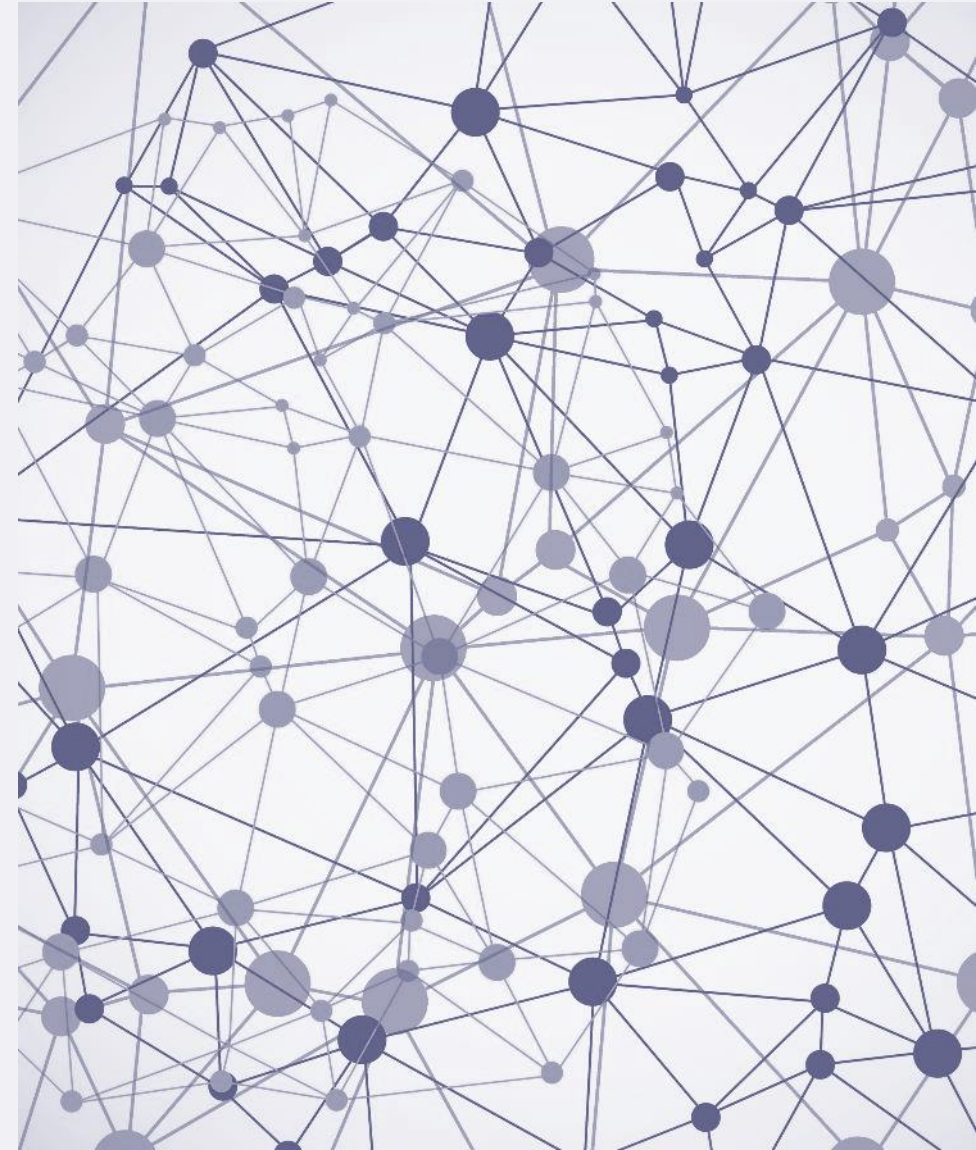
Kvalitatīva un aktuāla ekonomiskā analīze

- Inflācijas iemesli Latvijā un Baltijā
- Augstāku % likmju ietekme
- Klimata politikas un ilgtspējas mērķu ietekme
- Rīga kā ekonomikas dzinējspēks

Jauni dati, pilnveidota datu pārvaldība

- Reāllaika dati par karšu maksājumiem Latvijā
- Latvijas Bankas un FKTK apkopotās statistikas integrācija

Sabiedrības finanšu pratības uzlabošana

Latvijas Banka – **nacionālais koordinators finanšu pratības jomā** no 2022. gada

Sadarbība ar partneriem – **aktivitātes finanšu pratības uzlabošanai** visā Latvijā

Apmācības skolotājiem un **mācību līdzeklis** "Mana ekonomika"

Informatīvas un **izglītojošas tīmekļvietnes**

Izglītojošas ekskursijas Latvijas Bankas zināšanu centrā

Maksājumu infrastruktūra un pieejamība

Latvija – modernu maksājumu lielvalsts:

Latvijas Bankas apstrādāto Baltijas zibmaksājumu apjoms pieaudzis 2.6 reizes – līdz **16.2 mljrd. €**

Zibmaksājumu pakalpojuma pieejamība – **99.98 %**

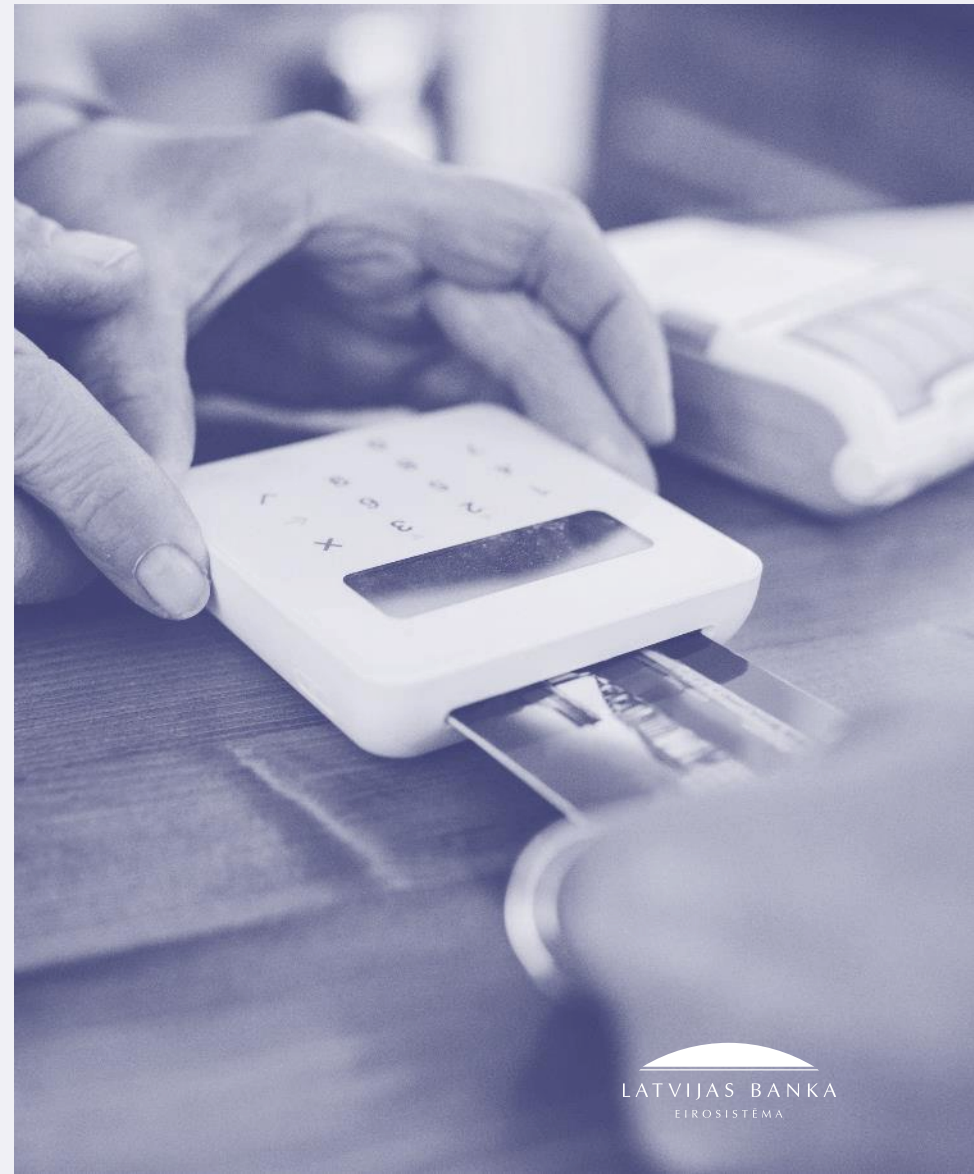
Vidējais izpildes laiks – **< 2 sekundēm**

Zibmaksājumu servisam **pievienojās Valsts kase**

Izstrādāta **zibprasījumu infrastruktūra**

Maksājumu infrastruktūra un pieejamība

Jaunās Eiropas starpbanku maksājumu un vērtspapīru norēķinu **TARGET sistēmas ieviešana**

Digitālais eiro – padziļinātas izpētes fāze 2022. gadā, gatavojot lēmumu 2023. gada rudenī

Skaidrās naudas aprīte un drošība

Ar bankām noslēgtā memoranda ietvaros **nodrošināta skaidrās naudas pieejamība** (897 bankomāti)

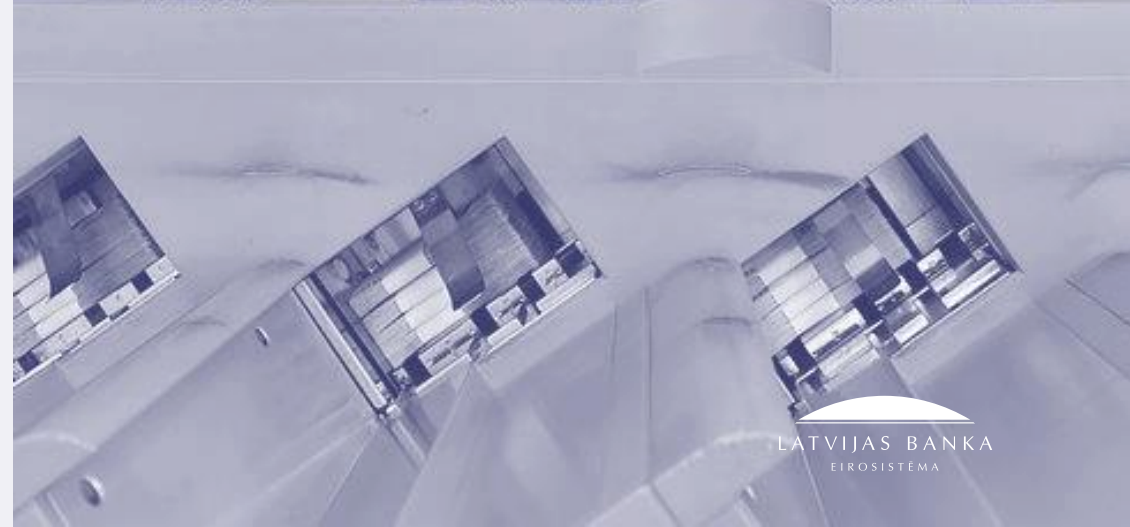
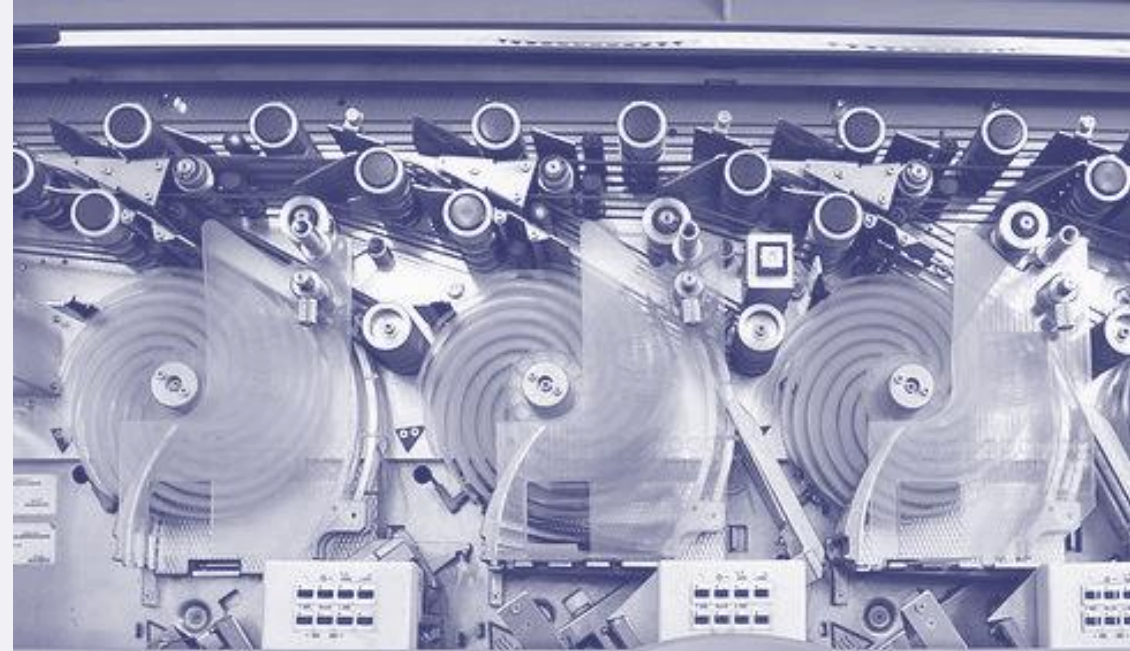
Izstrādāts **kritisko bankomātu plāns** prioritārai apgādei ar skaidro naudu apdraudējuma gadījumā

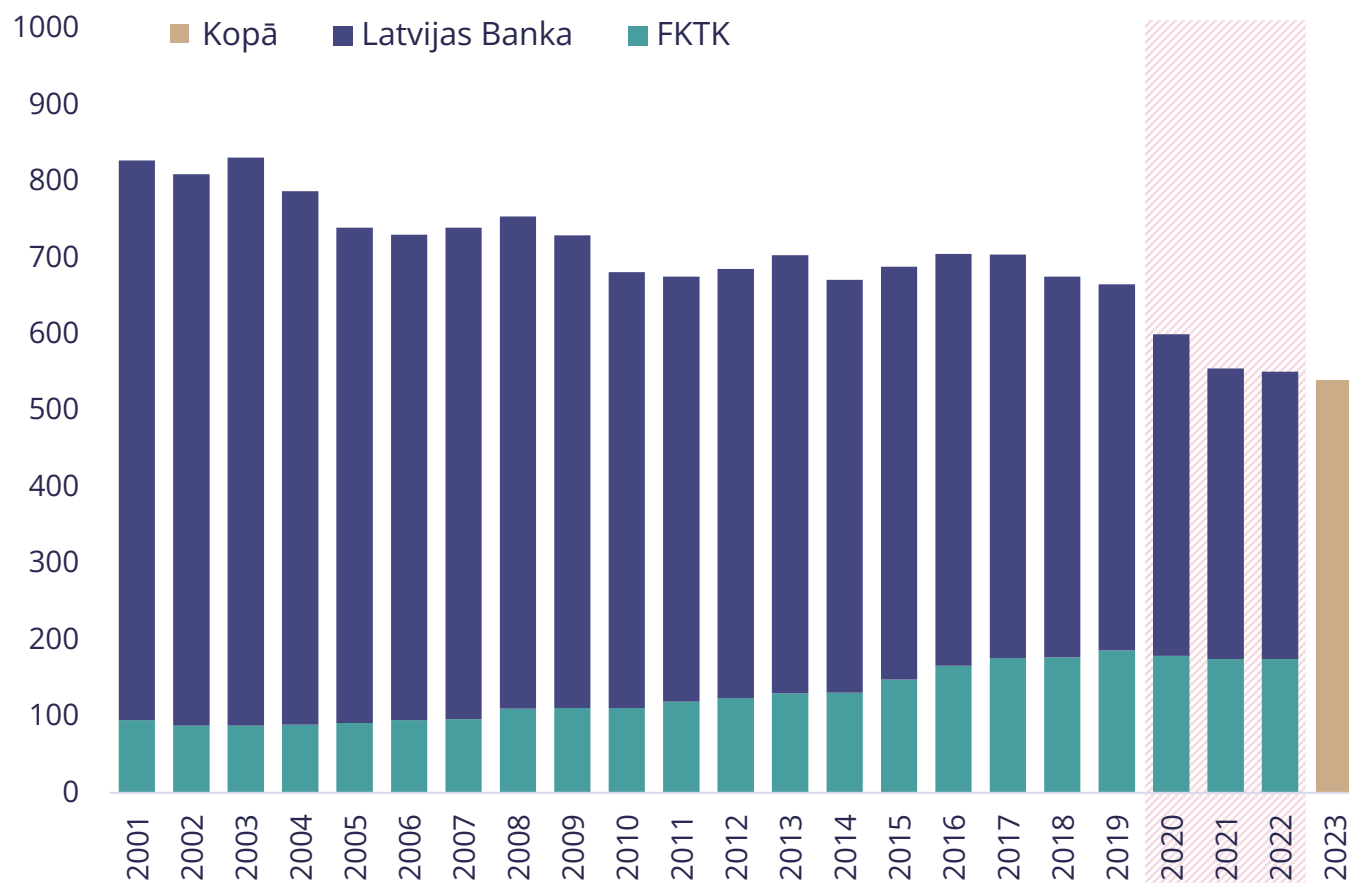
Turpināta **skaidrās naudas apstrādes automatizācija**

Efektīva un droša skaidrās naudas glabāšanas un pārvadājumu apsardze **sadarbībā ar NBS**

Funkcijas paplašinās, darbinieku skaitam samazinoties

Latvijas Bankas darbinieku skaits* **539**

t. sk. 144 uzraudzības, noregulējuma un ieguldītāju aizsardzības jomā strādājošie

*01.01.2023.

FKTK integrācijas rezultātā jau sasniegtais **ikgadējais ietaupījums****

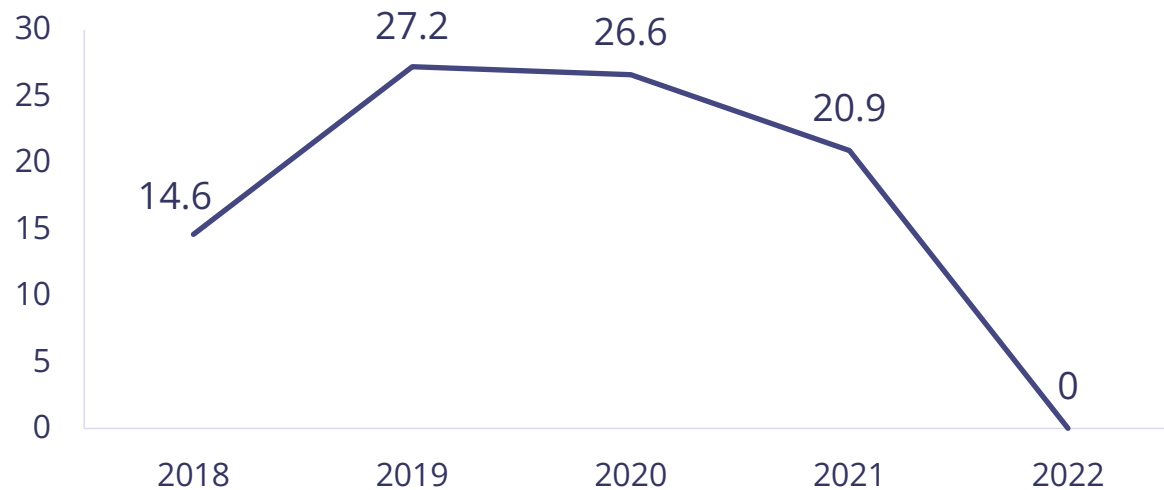
2.2 milj. eiro gadā

**darbaspēks un telpas

Finanšu rezultāti

- Iepriekš veikto finanšu risku ierobežošanas pasākumu, t. sk. uzkrājumu finanšu riskiem, rezultātā **2022. gads noslēgts ar neitrālu finanšu rezultātu – bez zaudējumiem un peļņas**
- Kopējā Latvijas Bankas **kapitāla bāze 2022. gada beigās pārsniedz 600 milj. eiro**

Latvijas Bankas peļņa (milj. eiro)

Central Bank's \$143 Billion Record Loss Costs Swiss Government Usual Payout

- FX holdings drive losses five times the previous record
- Payment to government skipped only second time in 116 years

The Brussels Times

National Bank of Belgium announces loss for first time in 70 years

Thursday, 22 September 2022

Asia Pacific

3 minute read · September 21, 2022 5:21 AM GMT+3 · Last Updated 7 months ago

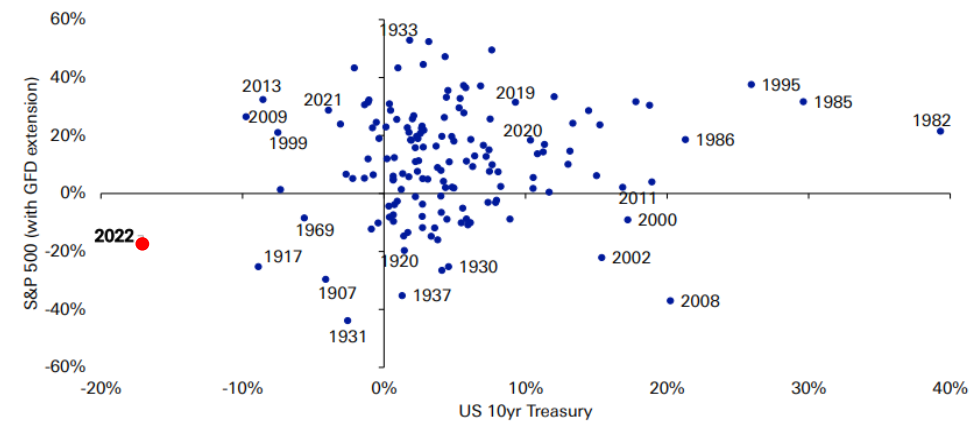
Australia's central bank has equity wiped out by billions in bond losses

Finanšu rezultāti

- Globālajā finanšu tirgū – **liela nenoteiktība, krasas svārstības, būtiskas pārmaiņas**
- Lai ierobežotu inflāciju, Anglijas Banka, Eiropas Centrālā banka, Federālo Rezervju sistēma, Kanādas centrālā banka u.c. **centrālās bankas strauji un apjomīgi cēlušas % likmes**
- Valdību obligāciju u.c. **finanšu instrumentu tirgus vērtība ievērojami samazinājusies, ieguldītājiem, t. sk. centrālajām bankām, radot negatīvu pārvērtēšanas (nerealizēto) rezultātu**
- Vienlaikus **samazinājušies arī ienākumi no Eirosistēmas monetārās politikas operācijām**

Pirmo reizi kopš 1872. gada gan ilgtermiņa obligāciju, gan kapitālinstrumentu gada ienesīgums samazinājās >10%

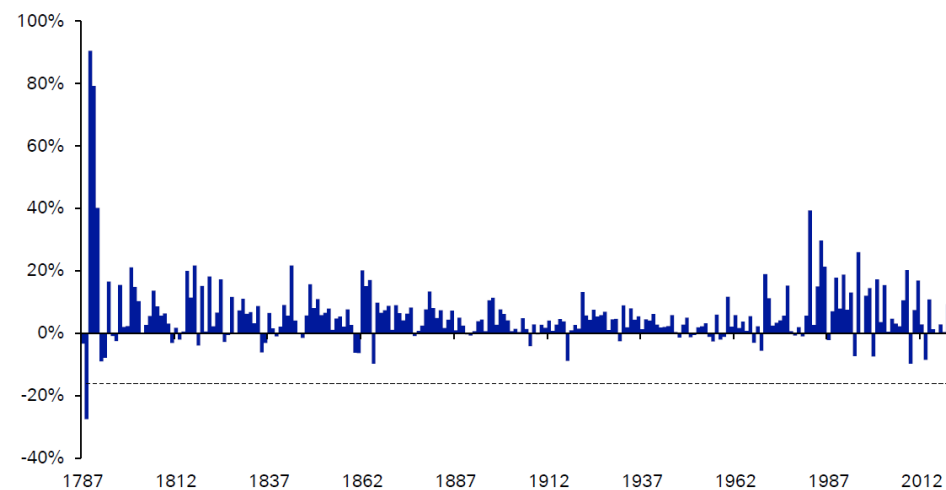
Figure 1: Annual total return performance of the S&P 500 and US 10yr Treasury since 1872

Source: GFD, Deutsche Bank

Pēdējos 2 gadsimtos lielākais ASV valdības ilgtermiņa obligāciju vērtības kritums

US 10yr Treasury Total Return Index (annual % change)

Source: GFD, Deutsche Bank

Ilgspējība ieguldījumu jomā

Attīstīto tirgu kapitālinstrumentu portfelis 2022. gada decembrī tika pārveidots **atbilstoši Latvijas Bankas ilgtspējības stratēģijai** – portfeļa mērķa rādītāji ietver:

Parīzes nolīguma klimatneitralitātes kritērijus

Oglekļa emisiju neitralitātes sasniegšanu vēlākais līdz 2050. gadam

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas kritērijus

Vides piesārņojuma novēršanas kritērijus

Vides, sociālās atbildības un pārvaldības faktorus (ESG)

Divreiz mazāka oglekļa pēda attīstīto tirgu kapitālinstrumentu ieguldījumiem

Skatīt [“Latvijas Bankas nemonētārās politikas portfeļi: ar klimatu saistītās informācijas atklāšana”](#) ziņojumu

Mūsu stratēģiskās prioritātes

2023.–2026. gadam
(un praktiskas aktivitātes 2023. gadā)

Drošs un attīstīts
finanšu sektors

Tālredzīgi lēmumi
valsts un indivīda
līmenī

Finanšu sistēmas un
tautsaimniecības
ilgtspējība

Efektīva un inovatīva
centrālā banka

Jēgpilna darbavieta
profesionāļiem

Atbalsts kreditēšanas un finanšu pakalpojumu pieejamības uzlabošanai

Regulējuma pārskatīšana

- Riska svāri, tirgus dalībniekiem pieprasītā informācija

Riskos balstītas pieejas pilnveide

- Finanšu pakalpojumu pieejamība

Konkurences palielināšana

- Viegli pieejama informācija par % likmēm un komisijas maksām
- Atbalsts jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai tirgū
- Nelielo komercbanku jaudas palielināšana un konsolidācija

Kapitāla tirgus attīstība

- Uzņēmumu konsultēšana pirms došanās uz fondu biržu

Ilgtspējas faktoru ietekme uz ekonomiku

Pētījumi un analīze

- Ilgtspējas faktoru ietekme uz nozaru attīstību
- Ilgtspējas analīze un diskusijas – atbalsts banku sektoram
- Inflācijas dinamika

Finanšu pratības uzlabošana

- Uzsvars uz mazāk aizsargāto iedzīvotāju grupām
- Ilgtspējīgas finanšu plānošanas un finansiālās noturības veidošana

Maksājumu pakalpojumu un infrastruktūras attīstība

Digitālā eiro izpētes fāzes noslēgšana

Skaidrā nauda un maksājumu pakalpojumi

- Vienošanās ar komercbankām par bankomātu tīkla tālāku attīstību
- Kritisko finanšu pakalpojumu stiprināšana
- Pirkuma gala summas noapaļošana

Inovāciju attīstības atbalsts

- Smilšu kaste
- Zibprasījumu ieviešanas ceļa karte

Efektīva un ilgtspējīga Latvijas Banka

Datu pārvaldības pilnveide

Ilgspējas principu īstenošana

- Darba vides pārveides projekts
- Ilgtspējas stratēģijas pilnveide

Procesu optimizācija un vienkāršošana

Paldies par uzmanību!

